

**Direktoratet for
arbeidstilsynet**

Vår dato: 20.08.2026
Vår referanse: 2026/11916

Deres dato:
Deres referanse:
Vår saksbehandler: Stian William Johansen

Tariffnemnda
Postboks 4720 Torgarden
NO 7468 TRONDHEIM
Norway

Svar på høringer om anvendelsesområde Svalbard - forskrifter om allmenngjøring av tariffavtaler

Arbeidstilsynet viser til Tariffnemndas høringer om fortsatt allmenngjøring av tariffavtaler innen byggfag, elektrofagene, godstransport på vei, persontransport med turbil, renhold, skips- og verftsindustrien, overnattings-, serverings- og cateringvirksomheter, samt biloverenskomsten. Tariffnemnda ber særlig om høringsinstansenes syn på om forskriftene bør gis anvendelse for Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard.

Arbeidstilsynet bemerker at flere av høringene ble sendt ut i fellesferieperioden med høringsfrist 20. august 2026. Høringene reiser spørsmål om utvidelse av forskriftenes geografiske virkeområde til Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard, noe som innebærer andre og dels mer sammensatte problemstillinger enn en ordinær videreføring av eksisterende forskrifter. Arbeidstilsynet har innhentet oppdaterte analysedata og vurderinger fra relevante fagmiljøer, og vurderer at høringssvaret gir et forsvarlig grunnlag for de synspunktene som fremmes.

Arbeidstilsynets vurdering bygger på erfaringer fra tilsyn og håndheving på Svalbard, oppdaterte tilsyns- og analysedata, innspill fra Arbeidstilsynets fagmiljøer i nord, samt det kunnskapsgrunnlaget som er beskrevet i Arbeidstilsynets årsrapport for 2025. I årsrapporten er etterlevelse av allmenngjøringsregelverket og utviklingen i lønnsforhold innen de allmenngjorte områdene omtalt som en del av Arbeidstilsynets arbeid med å fremme seriøse og anstendige arbeidsvilkår.

1. Arbeidstilsynets vurdering av allmenngjøringsforskriftenes anvendelse på Svalbard

1.1 Utgangspunkt

Allmenngjøringsloven ble gjort gjeldende for Longyearbyen og Ny-Ålesund ved lovendring 28. mars 2025. Allmenngjøringsforskrifter vedtatt med hjemmel i loven gjelder imidlertid ikke automatisk for Svalbard. Hvorvidt den enkelte forskrift skal gis anvendelse for Longyearbyen og Ny-Ålesund må avgjøres av Tariffnemnda i den enkelte sak.

Arbeidstilsynet har naturligvis ikke tilsynserfaring knyttet direkte til allmenngjøringsregelverket på Svalbard. Vurderingene i dette høringsinnspillet bygger derfor i betydelig grad på erfaringer fra håndheving av arbeidsmiljøregelverket på Svalbard, herunder erfaringer fra sammenlignbare bransjer og virksomheter.

Tilsynsaktiviteten gjelder kontroll med sentrale bestemmelser i arbeidsmiljøregelverket om arbeidsvilkår i virksomheter innenfor de aktuelle bransjene. Tilsynene har blant annet omfattet krav til arbeidsavtaler, arbeidstid og hviletid, registrering av arbeidstid og lønnsutbetaling. Tilsynene har ikke vært rettet mot allmenngjøringsregelverket som sådan, ettersom allmenngjøringsforskriftene hittil ikke har hatt anvendelse på Svalbard.

I perioden 2024–2026 er det gjennomført 15 tilsyn innen bransjer som omfattes av de aktuelle høringene. Det ble registrert brudd i 7 av tilsynene. Tilsynene viser blant annet brudd knyttet til arbeidsavtaler, arbeidstid og overtid.

1.2 Rettslige forhold og håndhevingsbetraktninger

Arbeidstilsynet legger til grunn at arbeidsmiljøloven gjelder på Svalbard gjennom [Svalbardloven § 3](#), og at allmenngjøringsloven gjelder for Longyearbyen og Ny-Ålesund etter lovendringen som trådte i kraft 1. juli 2025.

Arbeidstilsynet legger videre til grunn at allmenngjøringsforskrifter som eventuelt gjøres gjeldende for Longyearbyen og Ny-Ålesund i utgangspunktet vil gjelde direkte innenfor sitt geografiske virkeområde på samme måte som på fastlandet.

Samtidig skiller det rettslige rammeverket på enkelte tilgrensende områder seg fra det som gjelder på fastlandet. Svalbard er unntatt fra EØS-avtalens virkeområde, jf. [protokoll 40](#) til EØS-avtalen og [EØS-loven § 6](#). Utsendingsforskriften gjelder heller ikke på Svalbard, jf. [forskriften § 1](#) tredje ledd. Enkelte EØS-baserte dokumentasjons-, kontroll- og samarbeidsmekanismer, som på fastlandet virker sammen med allmenngjøringsregelverket, kommer derfor ikke til anvendelse ved arbeid som utføres på Svalbard.

Innen transportområdet kan det oppstå enkelte særskilte spørsmål fordi deler av transportregelverket som på fastlandet virker sammen med allmenngjøringsregelverket etter Arbeidstilsynets forståelse ikke kommer til anvendelse på Svalbard. Dette gjelder også deler av det særskilte utsendingsregimet for veitransport. Konsekvensen er først og fremst at Arbeidstilsynet i mindre grad kan støtte seg på enkelte dokumentasjons- og kontrollordninger som finnes på fastlandet.

Arbeidstilsynet vurderer likevel at disse forskjellene først og fremst har betydning for hvordan tilsyn gjennomføres, og ikke for om allmenngjøringsforskriftene kan håndheves. Forskjellene kan innebære at enkelte saker blir mer krevende å opplyse enn tilsvarende saker på fastlandet. Arbeidstilsynet vil likevel fortsatt kunne innhente nødvendige opplysninger med hjemmel i arbeidsmiljøloven § 18-5 og allmenngjøringsloven § 11, kontrollere arbeidstid etter arbeidsmiljølovens regler og føre tilsyn med at de allmenngjorte lønns- og arbeidsvilkårene overholdes. Etter Arbeidstilsynets syn er de identifiserte forskjellene derfor ikke til hinder for at forskriftene gis anvendelse på Svalbard.

1.3 Vurderinger knyttet til de aktuelle bransjene

Arbeidstilsynet legger generelt vekt på at flere av de aktuelle bransjene på fastlandet er kjennetegnet av betydelig innslag av utenlandsk arbeidskraft, og at allmenngjøring blant annet er begrunnet i risikoen for lave lønns- og arbeidsvilkår.

Selv om kunnskapsgrunnlaget for Svalbard er mer begrenset, tilsier hensynet til et sammenhengende og forutsigbart vern av arbeidstakere at det kan være uheldig dersom Svalbard utvikler seg som et område med svakere beskyttelse enn fastlandet. Dette momentet gjør seg særlig gjeldende i bransjer hvor det forekommer arbeidsinnvandring eller bruk av virksomheter som utfører oppdrag på tvers av fastlandet og Svalbard.

1.3.1 Forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge

Arbeidstilsynet har i perioden 2024–2026 gjennomført 9 tilsyn innen byggebransjen på Svalbard. Det ble registrert brudd i 3 av tilsynene. Tilsynene viser blant annet brudd knyttet til arbeidstid, overtid, arbeidsavtaler og innholdet i arbeidsavtaler.

Tilsyn med bygg			
Hjemmel	Antall tilsyn	Antall tilsyn med brudd	Andel brudd
Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)			
Paragraf 10-2 Arbeidstidsordninger	2	1	50 %
Paragraf 10-3 Arbeidsplan	1		
Paragraf 10-4 Alminnelig arbeidstid	2	1	33 %
Paragraf 10-6 Overtid	6	2	29 %
Paragraf 10-7 Oversikt over arbeidstiden	5	1	25 %
Paragraf 10-8 Daglig og ukentlig arbeidsfri	2	1	50 %
Paragraf 10-9 Pauser	2		
Paragraf 14-15 Utbetaling av lønn og feriepenger	4		
Paragraf 14-5 Krav om skriftlig arbeidsavtale	8	1	11 %
Paragraf 14-6 Minimumskrav til innholdet i den skriftlige arbeidsavtalen	5	1	25 %
Totalsum	9	3	14 %

Selv om tilsynene ikke har vært rettet mot allmenngjøringsregelverk, viser de at Arbeidstilsynet avdekker brudd på grunnleggende arbeidsmiljøregler innen byggebransjen på Svalbard.

Arbeidstilsynets erfaring er videre at større prosjekter på Svalbard ofte gjennomføres av virksomheter som kommer fra fastlandet. I slike tilfeller kan de samme hensynene som begrunner allmenngjøring på fastlandet også gjøre seg gjeldende på Svalbard.

Arbeidstilsynet vurderer at det foreligger holdepunkter som taler for at allmenngjøringsforskriften gis anvendelse for Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard.

1.3.2 Forskrift om allmenngjøring av Industrioverenskomsten/VO-delen for skips- og verftsindustrien

Arbeidstilsynet har ikke et tilstrekkelig tilsynsgrunnlag til å si noe om arbeidsvilkårene innen skips- og verftsindustrien på Svalbard.

Selv om Arbeidstilsynets erfaringsgrunnlag er begrenset, legger vi til grunn at de samme hensynene som begrunner allmenngjøring på fastlandet også kan gjøre seg gjeldende dersom det utføres arbeid på Svalbard som faller innenfor forskriftens virkeområde.

Arbeidstilsynet vurderer at de forholdene som er beskrevet ovenfor taler for at forskriften gis anvendelse for Longyearbyen og Ny-Ålesund dersom det utføres arbeid som omfattes av forskriftens virkeområde.

1.3.3 Forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for overnattings-, serverings- og cateringvirksomheter

Arbeidstilsynet har i perioden 2024–2026 gjennomført 6 tilsyn innen overnattings- og serveringsvirksomhet på Svalbard. Det ble registrert brudd i 4 av tilsynene. Tilsynene viser blant annet brudd knyttet til arbeidstid og hviletid, overtid, arbeidsavtaler og arbeidsavtalenes innhold.

Tilsyn med overnatting og servering			
Hjemmel	Antall tilsyn	Antall tilsyn med brudd	Andel brudd
Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)			
Paragraf 10-2 Arbeidstidsordninger	2	1	100 %
Paragraf 10-3 Arbeidsplan	6		
Paragraf 10-4 Alminnelig arbeidstid	2	1	100 %
Paragraf 10-6 Overtid	6	3	67 %
Paragraf 10-7 Oversikt over arbeidstiden	6	1	17 %
Paragraf 10-8 Daglig og ukentlig arbeidsfri	5	2	60 %
Paragraf 10-9 Pauser	2		
Paragraf 14-15 Utbetaling av lønn og feriepenger	6		
Paragraf 14-5 Krav om skriftlig arbeidsavtale	6	3	25 %
Paragraf 14-6 Minimumskrav til innholdet i den skriftlige arbeidsavtalen	6	3	50 %
Totalsum	6	4	23 %

Arbeidstilsynets erfaringer tilsier at denne delen av arbeidsmarkedet har et betydelig innslag av utenlandsk arbeidskraft. Erfaringene våre tilsier også at det fortsatt er behov for oppfølging av sentrale arbeidsvilkår.

Arbeidstilsynet vurderer at det foreligger holdepunkter som taler for at forskriften gis anvendelse for Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard.

1.3.4 Forskrift om allmenngjøring av tariffavtaler for persontransport med turbil

Arbeidstilsynet har ikke gjennomført tilsyn som belyser arbeidsavtaler, arbeidstid eller andre sentrale arbeidsvilkår innen persontransport med turbil på Svalbard.

Arbeidstilsynets erfaring er likevel at turisme er en sentral næring på Svalbard og at transportvirksomhet i betydelig grad er knyttet til denne aktiviteten. Flere av de samme hensynene som begrunner allmenngjøring på fastlandet gjør seg derfor gjeldende også på Svalbard.

Arbeidstilsynet vurderer at de forholdene som er beskrevet ovenfor taler for at forskriften gis anvendelse for Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard.

1.3.5 Forskrift om delvis allmenngjøring av tariffavtale for renholdsbedrifter

Arbeidstilsynet har i perioden 2024–2026 gjennomført 2 tilsyn innen renholdsvirksomhet på Svalbard. Det er ikke registrert brudd i det begrensede tilsynsgrunnlaget. Tilsynsaktiviteten er

imidlertid liten, og tallene gir derfor et begrenset grunnlag for vurderinger av tilstanden i bransjen.

Arbeidstilsynets erfaring er at mange arbeidstakere innen renhold på Svalbard er tredjelandborgere, særlig fra Sørøst-Asia. Det forekommer både ordinære ansettelsesforhold, enkeltpersonforetak og arbeid som utføres uten tydelige eller dokumenterte arbeidsforhold.

Arbeidstilsynet vurderer derfor at det foreligger en reell risiko for at arbeidstakere kan utføre arbeid på vilkår som samlet sett er dårligere enn det som følger av landsomfattende tariffavtaler i bransjen.

Arbeidstilsynet vurderer at det foreligger tydelige forhold som taler for at forskriften gis anvendelse for Longyearbyen og Ny-Ålesund.

1.3.6 Forskrift om allmenngjøring av Landsoverenskomsten for elektrofagene

Arbeidstilsynet har ikke gjennomført tilsyn som belyser arbeidsavtaler, arbeidstid eller andre sentrale arbeidsvilkår innen elektrofagene på Svalbard.

Arbeidstilsynets erfaring er at virksomheter etablert på Svalbard innen elektrofagene i hovedsak benytter norske arbeidstakere, og at lønnsvilkårene gjennomgående synes å ligge på eller over tariffnivå.

For større prosjekter benyttes imidlertid ofte virksomheter fra fastlandet. For disse gjør i stor grad de samme hensynene seg gjeldende som på fastlandet.

Arbeidstilsynet vurderer at de forholdene som er beskrevet ovenfor taler for at forskriften gis anvendelse for Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard.

1.3.7 Forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for godstransport på vei

Arbeidstilsynet har ikke gjennomført tilsyn som belyser arbeidsavtaler, arbeidstid eller andre sentrale arbeidsvilkår innen godstransport på vei på Svalbard.

Arbeidstilsynets erfaring er at enkelte sjåfører utfører både gods- og persontransport på Svalbard. Godstransport skjer i hovedsak mellom havn, flyplass og virksomheter i Longyearbyen.

Arbeidstilsynet vurderer at flere av de samme hensynene som begrunner allmenngjøring av godstransport og persontransport på fastlandet også gjør seg gjeldende på Svalbard.

Arbeidstilsynet vurderer at de forholdene som er beskrevet ovenfor taler for at forskriften gis anvendelse for Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard.

1.3.8 Forskrift om delvis allmenngjøring av biloverenskomsten

Arbeidstilsynet viser til eget høringsinnspill av 14. januar 2026 om anvendelse av forskrift om delvis allmenngjøring av biloverenskomsten for Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard (vår ref. 2026/11916).

I høringsinnspillet viste Arbeidstilsynet blant annet til at bilbransjen på Svalbard er begrenset i omfang, og at Arbeidstilsynet har begrenset informasjon om lønnsnivået i bransjen. Det ble også vist til erfaringer fra sammenlignbare bransjer på Svalbard hvor Arbeidstilsynet har erfart at lønnsnivået i enkelte tilfeller fremstår lavere enn på fastlandet. Videre ble det fremhevet at bilbransjen generelt har et betydelig innslag av utenlandsk arbeidskraft og at like regler på fastlandet og Svalbard reduserer risikoen for at Svalbard utvikler seg som et område med svakere vern.

Arbeidstilsynet er ikke kjent med opplysninger som tilsier en annen vurdering enn den som ble gjort i høringsinnspillet av 14. januar 2026.

Arbeidstilsynet vurderer at de forholdene som ble beskrevet i høringsinnspillet 14. januar 2026 taler for at forskriften om delvis allmenngjøring av biloverenskomsten gis anvendelse for Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard.

1.4 Samlet vurdering

Arbeidstilsynet vurderer samlet at det foreligger forhold på Svalbard som tilsier at de hensynene som begrunner allmenngjøring på fastlandet også gjør seg gjeldende for Longyearbyen og Ny-Ålesund, selv om styrken varierer mellom de ulike bransjene.

Arbeidstilsynet har lagt vekt på tilsynserfaringer, erfaringer fra håndheving av arbeidsmiljøregelverket, tilsyns- og analysedata samt innspill fra vårt tilsynsmiljø for Svalbard. Arbeidstilsynet legger også vekt på at flere av de aktuelle bransjene har et betydelig innslag av utenlandsk arbeidskraft og arbeidstakere med begrenset kjennskap til norske regler og rettigheter.

Etter Arbeidstilsynets syn gir dette relevante momenter som Tariffnemnda bør ta i betraktning ved vurderingen av om de aktuelle allmenngjøringsforskriftene skal gis anvendelse for Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard.

2. Avslutning

Arbeidstilsynet legger til grunn at våre erfaringer og vurderinger bør inngå som en del av Tariffnemndas videre behandling av spørsmålet om de aktuelle forskriftenes anvendelse for Longyearbyen og Ny-Ålesund.

Arbeidstilsynet vurderer at det foreligger klare holdepunkter som taler for at forskriftene om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge, tariffavtale for overnattings-, serverings- og cateringvirksomheter, tariffavtale for renholdsbedrifter og forskrift om delvis allmenngjøring av biloverenskomsten bør gis anvendelse for Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard

For de øvrige forskriftene vurderer Arbeidstilsynet at erfaringene som er beskrevet i høringssvaret taler for at også disse forskriftene bør gis anvendelse for Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard. Arbeidstilsynet legger særlig vekt på at flere av bransjene har tilknytning til virksomheter og arbeidskraft som opererer på tvers av fastlandet og Svalbard, og at hensynet til et sammenhengende og forutsigbart vern av arbeidstakere taler for at de samme reglene bør gjelde begge steder.

Med vennlig hilsen
Direktoratet for arbeidstilsynet

Tonje Faanes
seksjonsleder

Stian William Johansen
seniorrådgiver

Dette brevet er elektronisk godkjent.

Postadresse: Postboks 4720 Torgarden, 7468 Trondheim, Norge
Telefon: +47 73 19 97 00
Organisasjonsnummer: 974 761 211
www.arbeidstilsynet.no